

ACC. N:R M. 16512: 1-22.

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Karin Tidelius*
Härad: _____ Berättare: *Anna-Lisa Nilsson*
Socken: *Limmishamn* Berättarens yrke: *Frisker*
Uppteckningsår: *1966* Född år *1884* i *Limmishamn*

K
FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Uppteckningar efter privat fr. lista om
kvinnorarbete; hnuvdsahl. utdrag ur
fr. lista LM F 126.

s. 1-22.

Skriv endast på denna sida.

ACC. N:R M. 16512:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Var var född 1831. Hans var gift
med yngster. Hans första äk-
teskap var som hans, de
gjorde en bra flickan. I det
andra äktenskapet var jag
född. Han var född 1846. Det
var som flickan i det senaste
äktenskapet, som däribland
jag. Han hade inte något
utom honom; han hade
livräddigt med alla gyltar.

Han var en himmelens,
dubbel och matten. Han
skulle ha gyltar, som där
hade han alla gyltar,
som inte var så vanliga
då, spenat, blomkål, vitkål,
kål, den var gyltar.

Vi åt mycket gränsar, och
jag var ganska skalkamater,
att vi inte hade samma mat
som de. Men var så duktig.
Hade även inte förtut oss
som han gjorde, hade vi
aldrig blakt oss. Fan tjäppte
fick med besvartningarna
och sånt, men tog aldrig
betalt, och det var mer
avgift. Om det var några
landbrukare han tjäppte,
kunde man se om potatis
istället för pengar. Fan
vände mer i det blå,
men var så jordkun-
der. Fan var intresserad
av astronomi. Han brukade

visa oss himlavalst när det
vackast. Men lykte oss
ett hemskt. Hoss var
så duktig.

Tan var fuktskärare.
Den gamla fuktskäraren var
ett likadant i dag. Manusk
Omna hade smäcklans.

På fanns det ett fuktskärare,
som var gift med en
blind lärare. Hoss hade
hand om sliden och flic-
karnas undervisning. Jag
har aldrig gått i skolan
hissammade med pojkar.

Vår broder var en frisk
vänning i skolan. På andra
vänningar bodde fuktskäraren

med sin blinde mass.

Vi hade två rum och två
och en rätt stor förstuga.
Rummen hade inga sär-
skilda benämningar.

Många fuktsvampar kom
för att fåga jak och mate-
matik. Han var berörd
i hela Skåne för att han
var så duktig i matematik.

Stommen förkamm inte,
alltså användes.

Köda var inte med bo-
staden, där skulle vi bo
och så var det inte med
med det.

I det stora rummet hade
vi en vacker jämnhet, en

sän där stor hög, kunde den
eldades mest med stenkol.
Köksspisen var inbyggd,
med en stor kajan, som
skulle ta mest smör.
Det fanns en stor spishäll,
där man bakade brödet.

Vi hade fotogenlampor.
I köket hade vi ett litet
kär med en vaka i, som
kallades plisan. Detta kär
stod på en fyrkantig bleck-
plåt, och var så ljukt
som min lampa. Vi an-
vände stearinljus under
kvällen, när det inte fanns
fotogen.

Vi hade ingen vatten -

bedning. Först hade vi blommor på gårdens, sen blev det pumpor ungefär 1909-10.

När spårmen var borta, fick man som helst gå ut och hämta vatten.

Man var potatis till potatismjöl. Det fanns det nästan ingen som gick i dag. Man hade en stor källa med friskt vatten, som man var potatismjöl även, sedan gick mjölet och skalen flöt upp. Sen sågades det, och grynarna kallades potatisgryn. Det använde man till brän och råttorpa.

När man skulle göra potatispuré, hade man en klubb med ett långt skaft, som man stekte potatisen med. - Och så hade man ett benman att väga på.

Vi hade en kaffekanna, som man använde, för att man var metall. Den skreddades först på bordet som en bitkanna. Man hade brände kaffet och malde det. Man rostade det i ugnen på en braspanna! Vi hade en särskild liten kanna till kaffet, som kaffekannans kaff-

laste mer dess. Den sken-
ades och vi fört på baret.
Vi hade en mottel, som
vi mest ställte hantverks-
ma i. Och så hade vi ett
slags hätt-hägg med kni-
nak i, som malde runder
bäret. Det satt ett hand-
lag i andra sidan. Man
malde senap med en ka-
nonkula i en träskål.

Vi hade gyltar av järn
och koppar i häret. Man
hade mycket pannor och
gyltar. Man hade också
stora gyltar, som det gick
Lugo, Lugo som heter i.

Det fanns inga hantver-

meningsapparaten.

Man bjöds hem en halv
gris till julen och lagade
hem en alla sorten, blod-
korv, smörgåsar och syl-
tar. Man hade köttstark
och så. Man hade gör så
rätt, att det stod sig be-
la vintern. Man hade med
allihop och socker och lå
gör när skina pepparrot,
för att det skulle hålla sig.
Man hade riktigt jord-
hållare gör den tiden.

På den tiden såldes det
vatten gör luggat och man
bjöds i stora limreporer.
På hånarna när det började

skymma, och vi lät läsa
han som var vatten och
bräddade sagan och sjö
vissa, f. ex. I låga kyrkan-
port, I Stockholm där han jag
kännt som min pige ville vi.
Men hade varit i Kjörsrum
och lät mullgning, så han
var lite dumm. Han sjö och
fick sagan, han var som
alltid.

Men hade ägg, det
är det samma som vatten
fick och är vatten. Men kunde
inte äta ägg, för han tyckte
de påminde om vatten.
Fick köpt som ett goda för
kalan. En var är alltid

styggen. Silen låg i fjärding-
an i källaren, där stod och
älskade. Patarens för-
vakare och i källaren.
Källaren, vitkål, kruskål,
kavakål, plommon och
äpple fanns också i käll-
gården.

Vinterfjädersten hiptes
från Kriamankruden från Lilla
Tung. Den var i akt och
och november, första tis-
dagen i månaden. Kria-
mankruden hius alltid
dagen innan den stora
mankruden. Då han lant-
brukarna med sina hävar
och de hade postis och

tid m. m.

På laget stod slaktaren
och sålde till lördagen
och stora marknadsdagar.
Det var vanligt, att bekan-
na köpte till, men man
skickade aldrig far, för
hade han skickat far hade
det inte blivit någonting.
Han visste inte, vad det
var fråga om.

Vi brast aldrig. Vi var
friska som växthusen
allt sammans.

Under krigsåren var
jag ute om kvällen.

Vi åt på morgnarna,
sin middag och sin kvälls-

mat; vi hade inga mellan-
mål. För det mesta hade
vi två rätter. Till efter-
rätt kunde vi f. ex. ha äpp-
lekäm eller äpplekaka.
Förresten åt vi innan vi
gick till skolan halv äta,
middag blev som kvällsmat
sedan vi lärt våra läxor
och varit ute och lekt, vid
se, speltiden. Då hade
vi kanske någon kaka
från föregående dag eller
en liten killepudding eller
färs, ävoklingor eller stekt
kavargrynsgröt. - Ingensting
fick tas, det var för-
bjudt. I så fall skulle

fäglarna ha det.

Alla i familjen åt grä-
m gång och ingen stod.
Det var mer grä landet.

Vi åt aldrig i häst,
fast vi hade ett stort kök.
Men när man tyckte inte
om att äta i häst. Vi åt
i det stora köket. Vi
satt inte i någon särskild
ordning, men vi hade
gärna våra egna verk-
tyg. Barnen fick prata,
men inte lägga sig i de
gamlas tal. Vi hade aldrig
valdeck för baret men fick
ningan, som jag satt för
ett ställe. Men satte in

hela fat och hela soppkru-
ken och ett fat med potatis
och ett med röd sås. Men när
så fruktigt i allt vad sop-
pan besto.

Vi drog upp mattan
och guden, tuktade av och
åt direkt.

Tallrikar och sådant
finnades för den s. k. ka-
kalykkan i köket. Knivar
och skedlar låg i brödsä-
darna. Finare uppställ-
ning av porcelin fanns
inte, utan vi hade samma
söndagen som vardagen.
Men vi hade en finare
uppställning kaffekaror.

Bjudningar med mat hade
vi inte. Det var det inte
känd till. Men när lärar-
na kom och frågade för
om matematik, fick de
alltid närm förtäring.

Spettekaka hade vi aldrig
vad jag vet.

Min mor bakade klemse,
mandelmusslar och peppar-
kaka till jul. Hon bakade
både gult och fint bröd.
Hon satte deg, och så ba-
kades det hos bevarar Ljung-
gren.

Buggade gjordes vi aldrig
hemma.

Fan var mycket glad

vid sprit. Han lyfte en
en mops till maten. På
den tiden gick de inte
gryg utan toddy, och
den bestod av korn och
misky och socker. Vatten
skulle vara hett. Det
var riktig medicin. Jag
gick till en munnen av
färs glas en gång, och så
sann jag var, lyfte jag
det var gott.

Vi hade ryttarier.
Skulle vi ha klänningarna
hade vi bronssmucka,
och då hjälpte man till
med att ha en färs och ry
i knappen.

Man stickade, nickade
och vävde. Man lärde sig
sticka; slöjdundervisning
var dålig.

Vi hjälpte oss att väva.
Vi fick bulta garnet och
vävra det. Så fick vi
lämna trädarna till sol-
vanna. Där skulle de stic-
kas i skeden. Så klippte
vi trass av gamla klän-
ningar och färdlar och
mytade det. Vi var sex,
sju år, när vi började
få hjälpa till med så-
dant.

Barnen fick inte måla.
Var vi aldrig när gänget

knäppt för oss i gamman
han dog oss aldrig.
Färdssönig var först
hemma. Gunda för hie-
dell han; han var barn
maka. Barmen fick na-
ka sinne i det andra rum-
met och ut om lek.
När vi var små, han nå-
gar av släktingarna om
gar oss mat om så. Han
låg nog inte så länge
efter färdssönig, en
fuga, för dagen. Barmen
annade minst ett år.
De lindades. Barmen fanns
Det är nog inga särskilda
skilnader i spädbarhet

skitoll från och nu.

Och vi fick bröta, tog
man nu påssika, vaktade
den och låt krossat brunn-
svens i hälet. Pappan,
som bildades, fick vi
dricka. Så bestades kik-
bröta. Det är den enda
bröken, jag minns.

Och rykten och jag fick
schandakungfaren 1886 och
1887. Vi fick ligga i det
andra kummet, och alla
damm andra i det stora.

Det fanns inget badkar
mer något pådant. Vi trät-
fats så i bygghuset. Vi
hade ett särskilt bygghus.

Sånn kann gich ni aldenn
lun kannkadsus.

Rätkon kann janz aldenn
huns nenn senn.

Det städads en gäns
i vechen, nenn nän det
behövers, iute jän näggen
sänschilde dagen. Inget
sänschit städenset annän-
des. Det kann radda senn sä-
jra. Det kann det sin twätt
vichsü. Och sä hade ni brä-
da ett stä senn jila jän,
klappstän senn twättkänk.

Vi fick twätta affa, det kann
jü sä många sänschen att
bädda. Och sä hade ni
daglinne, nattlinne senn

ACC. N:R M. 16512:22.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

byggnad av mitt barnbarns barn.

På det var starkt.

Vi besökte ut kläderna
på stranden, och så var
vi där och vaktade trät-
ten. Men bankade aldrig
trättens sjö i sin. Det
hade bra någon, som
bjäipade sig ned. Vi tinge-
de aldrig plats på strand-
en. Det var en do fin a
naken.